

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/17/2023
Identifikačné číslo spisu:	9020200004
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9020200004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu H. A., narodeného XX. M. XXXX, Ž. XXX, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, so sídlom v Ilave, Mierové námestie 1, proti žalovaným 1/ Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, 2/ Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom dopravy Slovenskej republiky, Bratislava, Nám. slobody 6, 3/ Slovenská pošta, a.s., Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, 4/ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava, so sídlom v Ilave, Mierové námestie 1, o ochranu osobnosti spojenú s náhradou nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 36C/42/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 1. júla 2022 č. k. 36C/42/2021-102 a uzneseniu Okresného súdu Nitra z 24. augusta 2022 č. k. 36C/42/2021-108, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 1. júla 2022, č. k. 36C/42/2021-102 z a s t a v u j e.

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 24. augusta 2022, č. k. 36C/42/2021-108 z a s t a v u j e.

Žalovaným n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 1. júla 2022 č. k. 36C/42/2021-102 zastavil konanie. Súd prvej inštancie postupoval podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1 písm. a/ a § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSP“). Nakoľko žalobca nezaplatil súdny poplatok vo výške prvej splátky, ani ďalších splátok za podanie žaloby o ochranu osobnosti spojenú s náhradou nemajetkovej ujmy v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie z 19. januára 2022 č. k. 36C/42/2021-84.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 24. augusta 2022 č. k. 36C/42/2021-108 zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu z 1. júla 2022 č. k. 36C/42/2021-102.

3. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie a „nepriamo aj voči rozhodnutiu z 1. júla 2022 č. 36C/42/2021“ podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) vlastnoručne spísané dovolanie [§ 124 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] doručené súdu prvej inštancie 30. septembra 2022. V dovolaní uviedol, že napadnuté uznesenie, ktorým súd zastavil konanie 36C/42/2021 pre nezaplatenie súdneho poplatku, ktorý žalobca nemá z čoho zaplatiť, a následné rozhodnutie súdu, ktorým zamietol sťažnosť žalobcu, porušujú žalobcove práva.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú v prípade dovolania smerujúceho proti uzneseniam Okresného súdu Nitra sp. zn. 36C/42/2021 splnené podmienky pre ich podrobenie dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky konania nie sú dané.

5. V zmysle § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 419 CSP dovolaním možno napadnúť rozhodnutia odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia „odvolacieho“ súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (§ 34 CSP) alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky (v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach podľa § 31 CSP) v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

7. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 CSP).

8. V danom prípade sú dovolaním napadnuté uznesenia súdu prvej inštancie, ktorými súd prvej inštancie zastavil konanie a následne zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom. Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka je rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré nemôže byť napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom, dovolaním, pretože nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu. Riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka je sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). Sťažnosť je prostriedok procesnej obrany, ktorý má suspenzívny účinok - ak ju podá včas ten, kto je na to oprávnený - sťažnosťou napadnuté uznesenie nenadobúda právoplatnosť (§ 247 CSP). Sťažnosť ale nemá devolutívny účinok - to znamená, že o sťažnosti rozhoduje opäť súd prvej inštancie (§ 248 CSP). Ani rozhodnutie o sťažnosti strany sporu proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom nie je teda rozhodnutím odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu je výlučne rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

9. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiam okresného súdu, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné

konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle citovaného § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010, č. k. IV. ÚS 389/2010 -14).

10. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konanie o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí.

11. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovaným ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania v podobe jeho zastavenia procesne zaviniť žalobcu (§ 256 ods. 1 CSP), žalovaným žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.